

ביהמ"ש דרש לאפשר לבת שיחות שבועיות עם אביה בסקייפ, כתנאי להגירתה עם אמה להונגריה

שיחות סקייפ בהוראת שופט? האם הגלובליזציה הגיעה למסדרונות בית המשפט לענייני משפחה?

כך לפחות מצטייר מהחלטה יוצאת דופן שהתקבלה לאחרונה בבית המשפט למשפחה, שאישר לאישה ממוצא בולגרי לחזור לארץ מוצאה יחד עם בתה הקטינה, שנולדה בארץ לאב ישראלי.

האב התנגד תחילה לכך שהאישה תעזוב את הארץ עם הילדה, אולם לאחר דיונים משפטיים ממושכים הצליחה האם, שיוצגה על ידי עו"ד חן גינסברג, לקבל את מבוקשה, אך זאת כאמור, תחת תנאים מיוחדים מאד.

בית המשפט קיבל את בקשתה של האם להגר עם בתה להונגריה, רק לאחר שהוסכם בין הצדדים על הסדרי ראייה חריגים, המחייבים אותה לאפשר קיום שיחות בין האב לבת באמצעות סקייפ על בסיס שבועי, ביקורים של האב בהונגריה מספר פעמים בשנה, סיכום על חופשות תקופתיות של הילדה בארץ, ועוד.

במסגרת ההסדר הנדיר התחייבה האם לרשום את הילדה לבית ספר יהודי בהונגריה, ואף לשמר את זהותה הדתית והלאומית.

גבר ישראלי תושב יהודה ושומרון, הכיר אישה צעירה, במהלך טיול פרטי שערך בהונגריה, והשניים התאהבו. האישה, כיום בגילאי ה-40 לחייה, התאלמנה בצעירותה, וכאשר נפגשו השניים, היא גידלה את ילדתה מבעלה הראשון, בגפה.

הישראלי וההונגרייה נישאו תחילה בהונגריה והשתקעו בישראל. האישה עברה הליך של גיור, ואז נישא הזוג בשנית, הפעם על פי דיני ישראל.

לפני כ-8 שנים נולדה בתם המשותפת – ש'.

בתביעת הגירושין אותה הגישה האישה לפני מספר שנים, נטען, שיחסי בני הזוג היו מעורערים מלכתחילה, בעיקר על רקע יחסו של הגבר לבתה הבכורה של האישה. לדברי האישה, במהלך ויכוחים אלה בעלה נהג לקלל אותה, להשפילה ואף להכותה.

לאחר שהמצב הפך לבלתי נסבל, פתחה האישה בהליכי גירושין, במסגרתם הסכים הבעל לתת לה גט, רק אם תיאותר להסתפק במזונות מאד נמוכים, שלא משקפים את הוצאותיה האמיתיות הילדה.

לפני כחמש שנים חתמו השניים על הסכם גירושין, שקיבל תוקף של פסק דין, ובו הוסכם שהילדה תישאר במשמורתה ובטיפול של האם, ובו גם צוין במפורש שמרכז חייה של הילדה הוא בישראל.

הרצון לחזור להונגריה

לדברי עו"ד גינסברג, כשנה לאחר הגירושין, הבינה האישה שיכולתה הכלכלית אינה מספקת כדי לגדל לבדה את שתי בנותיה בישראל. בנוסף, הבדידות במדינה זרה, ללא קרוב משפחה תומך, הכבידה מאד על האישה. בעצה אחת עם עו"ד גינסברג, אליו פנתה, החלו השניים ליזום הליך של הגירה להונגריה, שם האפשרויות הכלכליות של האישה הינן טובות הרבה יותר, והסיוע ממשפחתה מובטח. עו"ד גינסברג ציין בפנייתו לבית המשפט למשפחה, כי הטעם המרכזי לרצונה של האישה להגר עם בתה, הוא הקושי הכלכלי הבלתי נסבל בו היא ובנותיה מצויות.

מצב כלכלי קשה

בתצהיר מטעמה ציינה האישה, שעל אף שהיא עובדת שעות רבות, לרוב עד שעות מאוחרות, היא משתכרת מעט מאד, ולכן היא ושתי בנותיה נמצאות במצב של מחסור תמידי. לדבריה, היא חיה בדירה שכורה, עליה היא משלמת דמי שכירות של 3,100 ₪ לחודש, ואילו המזונות מבעלה לשעבר מסתכמים בכ- 1800- 2000 ₪ בחודש. עו"ד גינסברג ציין בפנייתו לביהמ"ש, כי בעלה לשעבר לא סתר את הדברים בתגובתו, אישר את העובדות הכלכליות המצורפות אליה, ואף ציין כי קליטתה של אשתו לשעבר בארץ אכן "לא הייתה מוצלחת".

עם זאת, הגרוש התנגד למעברה של אשתו לשעבר להונגריה, וטען כי המעבר לא יביא לשיפור במצבה.

יחד עם זאת לא התגלעה בין הצדדים כל מחלוקת בנושא המשמורת, הגבר לא הגיש תביעה למשמורת, ולא הציע כל אלטרנטיבה לגידולה של הילדה.

"למעשה, בסיס טענתו של האב כלפי אשתו לשעבר איננו הגון", כתב עו"ד גינסברג בפנייתו לביהמ"ש "שכן הוא מעוניין שאשתו לשעבר תישאר בארץ, תגדל עבורו את בתו, ושבתו תהיה זמינה לו בכל עת שירצה בכך".

בחינת הבקשה על פי עקרון טובת הילד בלבד

לדברי עו"ד גינסברג, בתי המשפט בישראל כבר נדרשו בעבר לסוגיות דומות, ובין השאר גם התקבלה פסיקה ע"י כבוד שופטת ביהמ"ש העליון אסתר חיות, לפיה "בקשת הגירה של הורה עם ילדיו תיבחן לאור עקרון טובת הילדים בלבד. בעניין זה יתחשב בית-המשפט בדעת הילדים; באיכות הקשר בין הילדים לכל אחד משני ההורים; ביכולת האובייקטיבית והסובייקטיבית לשמירת קשר בין הילדים להורה שהמשמורת לא בידיה, אם תאושר הגירת

הילדים, ונכונות ההורה שבידיו המשמורת לסייע בקיומו של קשר זה ובמסוגלות הילדים להיקלט בסביבה שאליה מתבקשת ההגירה."

בתגובה לבקשות הצדדים, החליט בית המשפט להפנות את האם והילדה לבדיקת "מסוגלות הורית" המתבצעת ע"י פסיכולוגית קלינית המתמחה בענייני הגירה.

בחוות הדעת הפסיכולוגית קבעה המומחית, שהאם אינה מבקשת להגר מן הארץ עם בתה על מנת להרחיקה מאביה, אלא מטעמים לגיטימיים. כמו כן, קבעה המומחית שהאם לא חיבלה עד היום בקשר בין האב לבתו, ושהיא מייחסת חשיבות לקשר זה.

עוד קובעת המומחית, כי סירוב לבקשת ההגירה עלול לגרום לקשיים במצבה הנפשי של האישה, אשר מתמודדת עם מצב כלכלי קשה, והוסיפה, שהאם תיאלץ ככל הנראה להתמודד עם תחושה עמוקה של תסכול וחרטה, על כך שהחמיצה הזדמנות לגדל את בנותיה, בתנאים כלכליים נוחים יותר, ובקרבת בני משפחתה.

עם זאת, הגיעה המומחית לכלל מסקנה שהאישה לא תיסע להונגריה בלי בתה. המומחית קבעה עוד "שטובתה של הילדה היא להישאר במשמורת אמה" וכן בכך שלא יהיה ניתוק בינה לבין אחותה למחצה, שלדעת המומחית, קיים לה מקום מרכזי וחשוב בחייה הבת הצעירה, "עד כדי דמות הורית".

לסיכום, קובעת הפסיכולוגית, כי סיכויי ההסתגלות של הבת הצעירה לסביבה חדשה הינם טובים, וכי "במקרה שלפנינו, טובתה של הילדה תמוצה אם תהגר ביחד עם אימה ויובטחו ביקוריה את אביה בארץ".

עו"ד גינסברג מציין שהאם התחייבה לרשום את הבת הצעירה לבית ספר יהודי, ולשמר את שפתה וזהותה הדתית והלאומית, באמצעות קשר הדוק עם הקהילה היהודית המקומית בבודפשט, בירת הונגריה, בה היא עתידה להתגורר.

האם מוכנה לוותר על המזונות

עו"ד גינסברג ציין, על רקע חוות הדעת הפסיכולוגית, כי התנגדותו של האב "נובעת מטעמים לא עניינים", וציין שהאב לא הציע כל אלטרנטיבה חלופית לבקשת ההגירה ולא הציע את עצמו כמשמורן. לעומתו, האם, על אף מצבה הכלכלי הקשה, הסכימה להקריב את דמי המזונות להם היא זכאית בדין, מתוך רצון לסייע לבית המשפט להגיע להכרעה צודקת.

ההסדר שהציעה האישה הוא שדמי המזונות יופקדו למשמרת בחשבון בנק משותף לאב ולאם שייפתח לצורך העניין, וכספים אלה ישמשו למימון כרטיסי הטיסה של האב להונגריה, ושל הילדה לחופשותיה בישראל.

לאחר עיון בבקשותיו של עו"ד גינסברג, בחוות הדעת הפסיכולוגית, ובהתנגדויות האב, הגיע בית המשפט למשפחה להחלטה נדירה והתיר את הגירתה של האם יחד עם בתה, בהתאם ל"הסכם הגירה" שנחתם על ידי שני ההורים.

הסכם ההגירה

בהסכם נקבע כי האב יוכל לבקר את בתו בהונגריה עד ארבע פעמים בשנה, כאשר כל ביקור לא יעלה על 14 יום.

עוד נקבע כי במידה ומדובר בביקור שלא יעלה על שבעה ימים, האב יוכל לקבל את בתו לכל משך שהותו במדינה, ואילו האימא תקבל "הסדרי ראייה" לתקופה זו, ותראה את הילדה פעמיים בשבוע למשך שלוש שעות אחה"צ.

בין השאר, קבע בית המשפט, שהאב יודיע לאם 30 יום מראש על ביקורו הצפוי. בנוסף, פסק בית המשפט, שעל האם לדאוג לביקורה של הבת שלוש פעמים בשנה בארץ: עשרה ימים בתקופת חופשות החנוכה או חופשת הפסח, ולתקופה נוספת של חודש וחצי בחופשת הקיץ.

הסכם ההגירה יורד לפרטים גם בנושא הקשר השוטף עם האב, ומציין שהאם אחראית לכך שהבת תתקשר לאב לכל הפחות כפעמיים בשבוע באמצעות טלפון, ומדגיש שפעם בשבוע לפחות חייבת להתבצע שיחת וידאו בין האב לבת באמצעות האינטרנט. בנוסף, באחריות האב להתקשר אל בתו לפחות פעם בשבוע.

מבחינת הסידורים הכספיים, הוסכם שהצדדים יפתחו חשבון בנק משותף בו יפקיד האב מדי חודש את דמי המזונות.

כמו כן, קבע בית המשפט שהאם תפקיד באותו חשבון ערבות על סך 30 אלף ₪. הכסף באותו חשבון ישמש, כאמור, לנסיעותיו של האב להונגריה וכן לתשלום עבור כרטיסי הטיסה של הבת בביקוריה בארץ.

עוד הוסכם כי אם יישאר כסף בחשבון המשותף, הוא יועבר, בהגיע הקטינה לגיל 18, לרשות אמה.

לדברי עו"ד גינסברג, בית המשפט דאג כי ההסכם להגירת האם והבת, יועבר לגורמים המוסמכים, על מנת שיהיה אכיף גם בהונגריה, אליה הן מהגרות.